

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája,
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyv-
árus üzlete,
főter, Prág-ház.

Megjelen
hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három óra . . . 1 ft
Hat óra . . . 2 ft
Kilenc óra . . . 3 ft

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségnél. — Díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknel méltányos ár-elengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

A biztosítás ügyében.

Következik a nyári időszak, melyben terményeink, épületeink leginkább ki vannak téve az elemi csapások u. m. tűz s jég által okozott megszármazhatatlan károknak. És néptünk még sem látja be, vagy belátni nem akarja biztosító intézeteink hasznát. Pedig néhány forintnyi díj befizetése mellett nyugodtan alhatnak. — A szegény földmives, ki a falutól távol a mezőn dolgozik, a vész hallatára mig hazaérkezik, sokszor csak a füstölő romokat találja. Mit tevő legyen most, mikor mindene a dühöngő lángok martaléka lett?! Kénytelen koldulni megni, holott egy pár forintcskájá megmentette volna. Ne mentessük magunkat azzal, hogy itt alig emlékezünk tűz, vagy jégkárokra, minek biztosítsunk? A mi eddig nem történt, egyszer majd mégis megtörténhet, és keserűen lakolhatunk könnyelműségünkért. Hányszor hallottuk és olvassuk a lapokban, hogy egy helyen kiűtött a tűz, és végig söpört egész utzákat. Azután nem tapasztaltuk-e csak imént a tavalyi év nyarán hogy a Bánságnak leggazdagabb vidéke in a gabonák a jég által teljesen tökére tétettek, ugyannyira, hogy ama vidék legtehetősb gazdái kénytelenítettek másfelé menni, és részben való nyomtatás által legalább vetni való magot keresni. — Németországban sok község van, melyek együttesen biztosítják házaikat. Nálunk még nem jutott a nép oda, hogy önkényt biztosítson. Mi az oka ezen huzás és halasztásnak? Miért idegenkedik néptünk a biztosító intézetektől? Miért nem oly népszerűek nálunk is a biztosító intézetek, mint Németországban! — Hallottam panaszkodni, hogy a biztosító társaságok nem az intézet üdvös célját vagy a biztosított fél kárának szabályszerű megtérítését, hanem inkább nyereszkeskedési vágyaikat tartották szemök előtt. Természetes, hogy az ily visszaélések nem csak a miveltebb, hanem még az alsóbb néposztályt is visszatartoztatják a biztosítástól. — Ehez járul még ama vád is, hogy némely részvénytőkére alapított biztosító intézet nem bir azon garantiákkal, melyekkel ily intézetnek összekötve lenni kellene, mit egyebek között a triesszi Nouva Societa 7 és fél millionyi állítólagos különböző tőkédaczára újabb időben tényleg bebizonyított; mert a biztonság, melyet részvénytársaságok a díjbevételeken és az ezekből képezett tartalékokon kívül nyújtanak, egyedül azon állítólag 1—3 millionyi tőkében nyugszik, melynek legalább 7/10-ed része még a részvényesek zsebében van; tehát az egész részvénytőke csak névleges. Egész üzletök közvetlen a biztosítottak díjbefizetéseiből fejlődik ki, és az egész súlypont nem a részvénytőkén, mint inkább a díjbefizetéseken nyugszik. A rendkívüli káreseteknél pedig, melyek azon tőkét túlhaladhatnak, az ily társaságok semmi további jóállási kötelezettséget nem vállalnak magukra. — Ezeknél fogva igen természetes, miért idegenkedik néptünk biztosítási intézeteinktől. E kifogások és vádak azonban nem elégségesek arra, hogy birtokainkat veszélynek kitegyük. Ha egyik-másik intézet visszaél a nemzetgazdaság anya-

gi érdekeit előmozdító intézménynek kitűzött fenséges feladatával: forduljunk másikkhoz, melyben megbizhatunk; vagy alapsunk mi magunk válllvetve oly társulatot, mely édes mindnyájunké legyen. —

Hogy a biztosítási ügy az emberi társaság minden rétegeire kihasson, s a közjólét önérdek nélküli hatalmas emeltyűjét képezze, akkor az ily intézetektől az üzérkedési szellem távol legyen. Azért sokan azon gondolatra jöttek, hogy Németország példájára miért nem alapítunk községenként kölcsönös biztosítási bankokat, melyek az önszegélyezés elvére alapítvák — a forgatmányból származó előnyök a biztosítottak javára esnének; mert a kölcsönös biztosító egyleteknél minden biztosító nemcsak biztosított, hanem egyszersmind részvényese is a társulatnak és ennek jövedelme felett rendelkezik. Mindazon előnyöket nyújtja, melyeket a részvénytársaságok biztosítottainak adhatnak. Németországban a góthai és magdeburgi biztosító bankok a biztosító feleknek évenként 50—60—sőt 80 frt nyereséget is adnak 100 frt után. Miért ne lehetne tehát minálunk is községenként ily biztosító bankokat alakítani. Legfőképpen megyénk nagyobb s népesebb községekben, mint például Gyulán, Csabán, Békésen, Szarvason, Orosházán s a többi népesebb községekben igen megálhatnának a kölcsönös biztosító bankok. — Vagy ha községenként nem hát akkor teremtsünk megyénket, például „Békésmegyei kölcsönös biztosító intézet“ címe alatt az egész megyére kiterjedő bankot. És a megyebeli lakosok tömegesen karolnák fel e jótékony célú, anyagi érdekeinket előmozdító megyei bankot, mert minden biztosító azon felül, hogy épületei, terményei, élete biztosítva vannak, azonfelül, hogy a befizetett díj és az intézet jövedelme felett rendelkezik, egyszersmind részvényese is a társulatnak, és mindazon előnyökben részesül, melyekben a részvénytársulatoknál a részvényesek részesülnek. — És minthogy az ilyen intézmények a nemzetgazdaság anyagi érdekeit előmozdító célokkal vannak összekötve, szóval, minthogy a nemzetgazdaság körébe vágnak: itt igen szép tere nyílnék a békésmegyei gazdasági egyesületnek a kezdeményezésre. Vagy ha ez sem, akkor forduljunk a Pesten székelő magyar kölcsönös biztosító bankhoz; csak ne hagyjuk épületeinket és terményeinket biztosítatlanul. — Ezen első magyar kölcsönös biztosító bank jóállása a díjakon és az azokból képződő tartalékokon kívül, áll még biztonszági alaptól, mely két millió forintig fejleszhető, és a mely kisorsolás után a bank tulajdonába menővén át, belőle rendes körülmények között az évi szükséglet fedezésére esendett kamatbevételek, rendkívüliek között pedig maga a tulajdonképi töke különben szükséges járandóság apasztására fordítatik. A tagok kötelezettségében pedig oly kezesesség rejlik, melyet a bank tagjai egymásnak saját biztonszáguk tekintetéből kölcsönösen nyújtanak. Mig más biztosító társulatoknál a hirdett nagy tőkéből néha 500,000 is alig van befizetve, a Magyar kölcsönös biztosító

banknál az teljesen be van fizetve, és ez fölér sok biztosító társaság által kiűtött két millió frttal. — Forduljunk tehát ehez, mert minél több tagja van, annál nagyobb a biztosíték, és jövedelem. Minden város és faluban vannak ügynökei, kik ezen szép intézmény jótékonyágáról felvilágosítást nyújtanak, és kik tűz- és jégkár ellen biztosításokat elfogadnak.

Bártol J.

Egy rendkívüli közgyűlés a csabai casinóban s még valami.

A csabai casinó egy szép tettét kell nyilvánosság elé hoznom.

A helybeli izraeliták, különösen azok, a kik egyszersmind casinói tagok, egy idő óta azt vélték tapasztalni, hogy a casinó választmánya zsidókat tagokul befogadni idegenkedik.

Közelebb csakugyan megtörtént, hogy egy itt ujdonna megtelepedett — szintén héber vallású — ügyvivő casinói tagul ajánlatván, fell nem vétetett.

Csak ez kellett még, hogy a zsidó tagok higgadtságukat teljesen elveszítsék; menten rendkívüli közgyűlést kértek, s kérvényükben a választmány ellen a legilletlenebb módon kikeltek, azt illoyalisan, hálátlanak, — mert az ajánlott egypár hírlapi cikkében Csabának kedvezett volt — ármánykodónak sth. mondván, követelték, hogy a választmány megrovassék és — hogy az ajánlottnak elégtétel szolgáltatassék.

Az egybegyűlt r. k. közgyűlés ezen méltatlankodó iratot, mely egyszersmind az alapszabályokkal való teljes ismeretlenséget árult el, méltó indignatioval fogadta s határozatilag kimondta, hogy az illetlen, sértő kifejezéseket visszautasítja, hogy a választmányt, mert valakit tagul fel nem vesz, ha különben a szabályszerű eljárást megtartja, feleletre nem vonhatja, hogy az ajánlottnak elégtételt adnia nincs hatalmában, mert a casinói tagnak való fel nem vétel nem oly tény, mely reparatiót volna maga után, de a közgyűlés ez esetben mint felelbbviteli forum se járhat el, mert a kérvényben erre nézve határozott kívánság nem foglaltatik.

Történt azonban, hogy az ajánló szintén izraelita, gyűlés folytán a tagválasztás tárgyában egy iratot tett le az elnöki asztalra. No vegyük fel az iratot, válasszuk meg az illetőt, hiszen eleget expectoraltuk magunkat ez látszott a többség nézete lenni.

A jegyző kezdi olvasni az iratot, hát uram fia az is ép ugy a legilletlenebb, kifakadóbb módon volt szerkesztve.

Ah ez mégis mindent felül mul, ez effronság stb. így az újra s még inkább felháborított tagok.

Az ajánló e közben mégis megtett annyit, hogy a kérvényében foglalt sértő kifejezéseket visszavonta — de ez persze csekély jó hatással volt.

Már most mit tenni, fel nem venni a kérvényt szabálytalan, felvenni és az ajánlottat leszavazni — holott az időközben már jobban ismertté lett — még rosszabb. De csak a mellett volt a többség, hogy a szavazat meg-ejtessék, egy része békítési szándékból s mert a szabályok így kívánják, a másik rész meg persze azért, hogy szavazással rögtön elégtelt vehessen a bántalmakért.

Vegyük be, vegyük be, korteskedtek a békítő!

A szavazat megejtett és meglepő eredménye az lett, hogy az ajánlott kétszeres többséggel megválasztott, holott a jelen volt számosabb zsidó tagok dacosan nem szavaztak.

S ez oly szép tett volt a casino tagjaitól, melyhez hasonló egy országgyűlésnek is becsületére válnék, mert nem mindennapi dolog ám, hogy valaki a megváltó szavát szószerint kövesse, s köért kenyeret dobjon vissza, valamint hogy a gyűlés alatt valaki talán nem is világi hivatkozott is a talmudra, mely azt rendelé — én nem tudom — hogy szem szemért, fogat fogért.

Mondom ez oly nemes tette a casinónak, mely megérdemli, hogy nyilvánosságra hozassék, s én ezt örömmel teszem.

Bár a politikai téren tudnánk ily higgadtak lenni!

Egyalkalommal még egyetmás ide vonatkozót hozok fel.

Egyik az, hogy a casinói választmányok, ha a tagul ajánlott előtők ismeretlen, nem tartoznak ugyan utána tudakozódní, de nem cselekszenek helyesen, ha valakit csak azért meg nem választanak, mert előtők ismeretlen, a visszautasítás az illetőre minden esetre hátrány és surlódást okoz. Helyesebben cselekszenek, hogy ha az ismeretlenre nézve a választást függőben hagyják, mig az érdekeltek által, vagy alkalmilag más uton nem értesülnek. Ha az illetők ügyüket elhanyagolják, az ajánlott a névsorból egy bizonyos idő pl. 3 hónap mulva egyszertien kitörölendő, s tekintetik mint-ha nem is ajánlatot volna.

A másik a miről ez uttal szólni akarok, hogy a casinóknak tagválasztás tekintetében minő álláspontot kell elfoglalniok.

A casinók közmívelődési factorok, de egyszersmind zárt társalgási, szórakozási körök, melyekben kiki természetesen annál jobban érzi magát, mentül homogenebb elemekből áll az egylet.

Mint közmívelődési factornak a casinónak mentül több tisztességes tagot kell óhajtania minden esetre olyanokat, a kik a mivelődés iránt mentül több érdekléssel bírnak. Mint szórakozni vágyó egylet a tagokban válogatósabb. A casino kettős minőségében az iménti kettős kiindulás mindegyike jogosult és természetes, a kettőt tehát kombinálni szükséges is, ezt rossz néven venni nem lehet.

Tehát a tisztességes és bizonyos mivelteégi qualificatio még nem absolut mérték arra, hogy valaki okvetlenül beválasszassék, egy kis acceptusság is megkivánatik.

Alkalmazzuk ezeket az izraelitákra. Az izraeliták egyenjogúsítása sokkal ujdonaabb intézmény, hogy sem ezredéves balítéletet rögtön kiküszöböljön és pedig nem csak a keresztényekből, hanem a zsidóságból is. A társadalmi viszonyok ma még jóformán ugyanazok, a milyenek az egyenjogúsítás előtt voltak, a törvénynek még nem volt ideje távolról se, hogy azokra való teljes hatását megtegye.

Annál fogva én azt tartom, hogy a zsidóság nem volna tapintatos, ha csupán a törvényre hivatkozva, bizonyos társadalmi dolgokat forcirozna, mert az amalgamisationak önként, erőszakolás nélkül kell végbemenni, különben reactiot szül. Ez így áll, s rajta rögtönözve segíteni egyeseknek hatalmukban nincsen, vezéreltessenek bár a legjobb akarattól.

E szerint — Csabára és a casinóra vonatkozva, nem tartom tapintatosnak, ha a zsidó tagok sürűen ajánlgatnak szintén zsidókat és nem is nagy válogatással casinói tagoknak, először az imént mondottakért, másodsor pedig azért, mert még azért, hogy valaki kaputot visel és németül beszél, ez még nem elégséges mivelteégi és tisztességi qualificatio, ha még oly ügyesen forgolódik is a buzapiaczon, vagy a pályaudvaron, főleg tekintve a szegényebb zsidók nagy részénél divatozó nevelési rendszert, mely az ő szempontjukból igen gyakorlati lehet, de nem alkalmas arra,

d. u., 3 ó. 30 p. reggel.
p. d. u., 6 ó. 4 p. reggel, in-
u., 6 ó. 24 p. reg.
27 p. este, 8 ó. 59 p. reg.

— Arad — Pest.

reggel, 5 ó. 30 p. d. u.
p. d. u., 8 ó. 40 p. este.
p. d. u., 9 ó. 4 p. este.
p. d. u., 11 ó. 41 p. éjjel.
p. d. u., 4 ó. 17 p. reggel.
47 p. este, 5 ó. 36 p. reggel.
p. este, 8 ó. 43 p. reggel.

és felelős szerkesztő:
ay János.

örmege Rozsnyóbá-
ki 30 év óta

R

fizetendő.

ig

eendő.

fog ho-

LIPÓT

es Gyulán

helyiségéből

g-ház

le boltjába

zt figyelmébe

közönségnek.

1—3

hogy valaki ily uton okvetlenül mivel kereskedővé — képződjön.

Mindazonáltal tény bizonyítja, hogy a csabai casinó a sui juris tisztességes zsidókat kebelébe készséggel befogadja, hanem azt nem lehet tőle kivánni, hogy segítők, alségeik irányában hasonló készséget tanúsítsanak. Nincs a határ markirozva, melyen innen egyének tagokul bevehetők, tulnáról nemde még is van ily határ, ezt felismerni az illetők tapintatától függ.

Igen mondják a zsidók, hát ez s e keresztény mivel különb ez s e zsidónál, még is az bevételt, ez nem. Nem tudom a hasonlatosság áll-e az egyes esetben, de ha áll, nem-e a zsidók is ma és még sokáig több vonzódással vannak saját hitfelekezeteik iránt mások rovására, vagy legalább kizárásával? Legyünk igazságosak.

Ennyiből áll a valami, a mit a közgyűlési eljárásról elmondani s azt tartom nem időszerűtlenül akartam. A mit a zsidókról mondtam, ők azt ne vegyék rossz néven, azt nem én, az élet mondja, én részéről ember és ember közt más különbséget nem látok, mint a melyet a tisztesség és méltósági fok megszab, de ezt oly lényegesnek tartom, melyen magát senki tul nem teheti.

Hazai ügyek.

— **A választási mozgalmak** az egész országban megkezdődtek. A pártok mindenütt szervezkedve nagy tevékenységet fejtenek ki, egyes helyekről már is vesztegetés és pressio-gyakorlásról érkeznek hírek; ezeket megakadályozandó, a belügyminiszter az ország összes törvényhatóságaihoz egy rendeletet bocsátott, mely ha a törvényhatóságok részéről szigorúan és lelkiismeretesen alkalmazva leendő, elejét veendő a lélekvásárlásnak. — A rendelet szövege ez:

„Azon előintézkedésekkel, melyek az országgyűlési új képviselőválasztások foganatbavétele iránt a törvényhatóság részéről megtételnek, kezdetüket veendő egyttal a választási mozgalmak is.

Az országgyűlési képviselők választása a legéletbevágóbb, legfontosabb alkotmányos jogok egyikét képezi.

Ez az alkotmányos jog gyakorlata, mely a nemzet ez idő szerinti akaratának fog kifejezést adni, előreláthatólag élénk érdekeltséget és pártküldelemeket vonand maga után.

De épen a nemzeti akarat e szabad nyilvánulhatása kívánja meg, hogy hazánk választó-képességgel fölrüházott minden polgára o jogát szabadon, akadálytalanul s bármely részről nyomás nélkül érvényesíthesse; a nemzet méltósága pedig követeli, hogy a választási cselekvények a szabadsággal karöltve járó rend föntartása mellett történjenek meg.

A választási jogosultság igénybevételéről és gyakorlatáról a törvény intézkedik, — a választási mozgalmak körül a rendnek és köznyugalomnak megőrzése ott, hol a törvény értelmében a választási elnök nincs hivatva rendelkezni, a törvényhatóságok és helyi hatóságok földadataul jutott.

Ennélfogva rendelem, a mint következik:

1. Választási mozgalmakból eredő rendezavarásoknál kötelesek a rend föntartására hivatott hatósági közegek a fenyegetett résznek haladéktalanul oltalmat nyújtani, s a rendet helyreállítani.

2. Ugyanazok kötelezetnek mindazokat, kik az országgyűlési képviselő választása alkalmából választótársasikat elveik szabad követésében, akarattuk szabad nyilvánításában akár tettelegesen bántalmazás, akár erőszakali fenyegetés által gátolni vagy korlátozni törekcsenek, ugy mindazokat, kik a tulajdon biztonságá ellen vétének vagy izgatnak, pártkülömbőség nélkül az illető királyi bírósának 24 óra alatt feljelenteni.

3. Azon községi előljárók, kik e részbeni kötelesegeiket nem teljesítetnek, vagy részrehajlólag intézkednének, az alispán s illetőleg szolgabíró által hivatalaiktól fölfüggesztendők, s ellenük vizsgálat indítandó.

4. A főispánok (főkirálybíró stb.) örködni fognak, hogy e rendelet a legnagyobb szigorral végrehajtsák; az e tekintetben hanyag vagy vétkes törvényhatósági tisztviselők ellen pedig hivatali fölfüggesztésük mellett vizsgálatot fognak rendelni.

Ezzel a törvényhatóság közönségét tudomás és intézkedés végett oly meghagyással érto-

sitem, miként e rendelet a szokott módon kívül falragaszok által is azonnal minden községben közhírré teendő, mi végből annak nagyobb számú nyomtatott példányai idecsatoltatnak.

Budán, 1872. évi április hó 20-án.

Toth Vilmos, s. k.

Gyula városának 1872. ápril 21-én tartott rendkívüli közgyűlése.

41) Elnököl jár. főszolgabíró ur előadja, hogy f. é. mart. 26-án tartott közgyűlésen 15 napi határidő tűzött ki a képviselő testület által, a végből, hogy ez idő alatt a közönség köllőleg nyilatkozhassek, vajlon Gyula városa jelenlegi nagy községi állását kívánja-e továbbra is megtartani, vagy pedig rendezett tanácsú városi minőségben kíván szervezkedni; s miután a 15 napi határidő rég elmult a nélkül, hogy a közönség az átalakulási lépéseket megtette volna, s miután ugy a községi rendezésekről szóló törvény, valamint a megyei törvényhatóságok és tekintetben kiadott rendelete; a szervezési munkálatoknak sürgős végrehajtását kívánja, felhívja annál fogva a képviselő testületet: hogy Gyulaváros nagy községi szervezetére vonatkozó javaslatok elkészítése végett, a képviselő testület kebeléből bizottságok menesztessenek ki.

Eme előterjesztésre a képviselőtestület kebeléből két bizottság választott meg; az egyik bizottság teendője: a legtöbb adót fizető községi lakosok — valamint az összes választók névjegyzékének összeállítására, továbbá: a választó kerületek mikénti felosztására vonatkozó javaslatok készítése. — Ezen bizottság tagjai: Szabados József, Papp Mihály, ifj. Mogyoróssy János, Illés József, Janits János, Sz. Schriffert Mátvás, Fábán János, Némedy Ferencz, Illovits Szilárd, Varga Bálint képviselők; Gerebenits István, Szikes József, Kiss János, Gergely András, Rusz Demeter városi esküdtek és Kiss Mihály jegyző.

A másik bizottság teendője: Az előljárók teendőinek részletes megállapítása, s a szolgazemélyzet létszámát rendező, valamint egyéb a község jogai és teendőire, s mindennemű belügyére vonatkozó „szabály rendeletek“ készítése. — E bizottság tagjai: Nagy Károly, Czingulsky József, Ladics György, Szigethy Lajos, Ferenczy Alajos, Boros István, Petik Ambrus, Seres József, Dobay János, Végh József, Japport Simon, Gerlein Mihály, Oláh György, Keller Imre, Grécz József, Moldovány István, ifj. Miskucz György, Dessewffy Ede, Sz. Kis Mátvás, Fikker Ferencz képviselők és Popovits Jusztin jegyző, mindkét bizottság elnökét saját kebeléből választja meg, s utasítottak a bizottságok, hogy működéseiket legkésőbb három nap mulva megkezdvén, megszakitás nélkül a teljes bevégezésig folytassák, s a teljesen kész munkálatokat a képviselő testület elé leendő terjesztés végett a városi bírónak haladéktalanul adják át.

45) Ugyancsak e gyűlésen a képviselő testület részéről megválasztottak az igazoló bizottsághoz tagokul: ifj. Mogyoróssy János és Illés József, pót-tagokul Mondák György és ifj. Miskucz György; — főszolgabíró által pedig kinevezettek: Ladics György és Végh József, pót-tagokul pedig: Japport Simon és Boros István, kik a községek rendezéséről szóló 53. § értelmében, főszolgabíró elnökle alatt, az igazoló bizottságot képezendik. —

46) A rendezett tanácsot óhajtók aláírási iveri beadatván, határozatot, hogy azok 5 napig terjedő időre a metaláni felszólamlások, valamint a további aláíratások végett közszemlére kitéssenek, — továbbá azoknak az adótelekeire szoros megvizsgálása végett ifj. Mogyoróssy János elnökle alatt Grécz József Cs. Kovács István, Dessewffy Ele, Moldovány István, Illés József, Kis Péter, Szigethy Lajos és Ferenczy Alajos képviselők által álló bizottság választott meg, jegyzőül pedig Uzon Ferencz v. irnok.

47) A városi föld mellett a vasutnál Viszt Istvánnak 564 négyszög öl területű földjét a városi bíró 300 frtért örök áron megvévén, az a képviselő testület részéről jóvá hagyatik, s a szerződés megkötése és az átíratás eszközésével a városi bíró megbizatik.

Levelezés.

Vészto, ápril 7. 1872.

A szeghalmi járásbeli tanítók április 4-én tartották negyedik értekezletüket K-Ladányi-

ban az egyháztanács gyűlés-terében. Ezen értekezletnek nincsenek alapszabályaik, nincsenek nagy nevű tiszteletbeli tagjaik. Van egy elnöke, egy jegyzője, egyéb semmi. Az értekezlet tartásának módja ez: az elnök hűsvét körül figyelmezteti a járásbeli tanító urakat a hűsvét után való csőtörtőkre, a mikor szoktak rendezes tartatni az értekezletek. Akkor összejövén: barátságos együtt-beszélgetés tárgyává tétetnek sorban az 1868-ki XXXVIII. t. cikkben megnevezett tantárgyak, az előbbi értekezlet óta kezeinken megfordult vezér- és tan-könyvek, beszélgetünk azoknak előnyeiről, hiányairól, kezelés-módjáról minden hivatalos színezet nélkül. Közöljük egymással barátságos bizalommal a lefolyt iskolai évben tett tapasztalatainkat, észrevételeinket stb.; a jegyző, hogy a feledéstől meglegyenek óva — papírra teszi az érdekesebb dolgokat.

Ez alkalommal a K-Ladányi ref. egyház tiszteletes lelképásztorán és érdemes gondnokain kívül 17 ref. tanító jött össze a négy községből; más felekezetbeliek most nem voltak, holott megjelennék örömrünkre lett volna. Az értekezlet egyik főtárgya az értekezletek alkalmával leendő próba előadások tartása lett volna, de ez a tanítók idegenkedése miatt elvetetett, ami — véleményem szerint — nem helyesen történt. — Egyik jelenlevő tanító a törtszámok szemléltetéséhez alkalmazható, kemény papírból készített s tizenhatod részig darabolt kör-lapokat mutat be, mint általa sikerrel használtakat, melyeknek használatuknak bővebb ismertetése valamelyik népi iskolai lap útján czélszerűnek ítéltetett. Jövő évben az értekezlet Vészton fog megtartatni.

Az ápril 11-re tervezett írási farkasvadászat a időjárás miatt 15-re halasztott, mely időközben a farkasok tanyáját környező rét leégvén, a farkasok odább mentek, s így a tervezett vadászatból semmi sem lett.

Ujdonságok.

△ **Föherezeg József** ő fensége tegnap délután 4 órakor volt városunkba érkezendő a honvédség megszemlélésére. Ő fensége kísérete részére a „Magyar Király“ szállodában 9 szobát rendelt meg, este pedig tiszteletére a „Korona“ termében táncszertély rendeztetik, melynek jövedelme a honvéd-lövölde és tüzoltó-egylet részére adományoztatik. A meghívóban különösen kéretnek hölgyeink egyszerűen megjelenni, „Hölgy, 1872. és egyszerűség“: hogy illik ez össze“ erre rimetjövő számunkba keresünk.

△ **A mult vasárnap** megtartott tornas- és tüzoltó egylet táncvizsgálma nagyon gyér közönség által volt látogatva, a mennyiben az összes bevétel — ide számítva egyesek által tett felülfizetéseket is — csak 35 'tra ragott. E részvételességre okul szolgálhatott némileg a vasárnap este hirtelen bekövetkezett kellemetlen idő is.

△ **A városi rendezéssel** megbízott összeírási küldöttség csőtörtőkön délelőt tartá első értekezletét, az eredményről — tudomásunk nem lévén — mitsem közölhetünk. A község belügyeire vonatkozó szabályrendeletek készítésével megbízott küldöttség pedig ugyanaz nap délután tartá első ülését, melyben határozatba ment egy 7 tagu küldöttségnek megválasztása, e szabályok elkészítése és majdan a plenum elé terjesztése végett. E küldöttségnek tagjai: Nagy Károly elnök, Ladics György, Keller Imre, Szigethy József, Dessewffy Ede, Végh József és Dobay János. Első ülését a jövő kedden tartandja meg.

△ **Az e hó 20-án** Pesten tartott országos dohánykiállításnál megyénkbeli kiállítás köz- zület arany érmet kapnak: Beliczey István; ezüst érmet: Reök István, Eötvös József báróné, Weszelka, Göndöcs Benedek; bronz érmet: Szalay és Wieland.

△ **A uagy-magyar-városi olvasókör** 3 évi fennállása után mult vasárnap tartá újra-alakuló gyűlését. A meglehetősen számmal egybegyűlt tagok kimondák a kör újraalakulásának szükségét, egyttal elhatázzák Gyulaváros polgáraihoz felhívást intézni, hogy mentől számosabban jegyeztessek magukat a kör tagjai közé, fejtegetva, a népkörök szükséges és hasznos voltát. A tiszt-választó-gyűlés mai napra határozatot a körnek új helyiségében megtartatni. E gyűlés befejezte után Szabados József polgár szólalt fel, hogy elérkezettnek látja az időt, midőn a gyulai ellen-

zéknek is tette kell ébredni és a jövő országgyűlésre képviselőjelöltnék felállításáról gondoskodni, épen azért czélszerűnek találma ha e körből küldöttség menesztetnék az újvárosi olvasókörbe, az ott egybegyűlt polgártársakkal az indítványt tudatni és őket közreműködésre felkérni. A küldöttség megválasztatván, az újvárosi körbe ment, hol küldetés czélját tudatván, az, az ott egybegyűlt által készséges rokonszenvenvel fogadtatott, és az illetők részéről közhelyesléssel találkozott. Ugyanitt egyesülten határozatba ment, hogy a jövő országgyűlésre gyulavárosi képviselőül újra — már 3-ad ízben — Beliczey István ur kéressék fel, kihez, ha körünkbe érkezéséről biztos tudomás leendő, egy nagyobb számu küldöttség, mindkét kör tagjaiból menesztessék — szivesen fogadva minden választó csatlakozását — őt e bizalomszülte tisztségre utolag felkérendő. A küldöttség szóokául egyhangulag Ladics György ügyvéd ur kértvén fel, ki is azt, készséggel elfogadá. Beliczey István ur csőtörtőkön érkezett körünkbe, mely napon délután 5 órakor mindkét kör tagjai nagyobb számmal gyűlvén össze a nagy magyar-városi olvasókörnek már új helyiségében, onnan lakására mentek. A zsűfó-lásig megtelt szobában Ladics György ur meleg szavakban köszönte meg működését és adott kifejezést Gyulaváros ellenzéke eddigi elveikhez híven azon óhajtásnak, hogy ugymint eddig már két ízben, a jövő országgyűlésen is városunkat képviselje. A képviselő ur meghatott szívélyességgel köszönte meg a bizalomnak ez újabb nyilvánítását, de családi környülményeire utalva, azt elfogadni nem hajlandó. Erre Ladics ur 48 órai gondolkodási időre kéré fel, kifejezést adva mindnyájunk azon reményének, hogy ez idő elmultával az ellenzék közbizalmának eme kérését nem tagadandja meg. A képviselő ur szándékának fentartásához továbbra is ragaszkodva képviselői működéséről számadással mai nap délelőt 11 órára a városháza udvarán tüzte ki.

¶ **Kétegyházán** a legközelebb mult hetekben különös eset adta elő magát, ugyanis: Egy odavaló illetőségű, jelenben tényleges szolgálatban álló B... nevű katonának otthon lakó neje, férje névalírásával sürgős levelet kapott Pestről; — a levélben felhivatott a nő, hogy a pesti katonai kórházban betegnek fekvő férjét mielőbb látogatná meg, de egyttal vigyen magával 80 frtot — mert mint beteges ember, most könnyű szerrel felülvizsgálat útján megszabadulhat, mit a kórház katonai-orvosa neki megígért, ha felmegy Pestre, csak a muzeumot keresse fel, ott találkoznia fognak, — hanem — írja tovább — ezt a körülményt az odavaló jegyzővel világért sem tudassák, sem a levelet meg ne mutassák neki, mert ez beletalál szólni a dologba, az ügyet elfogja árulni, vagy épen őt a pénztvitelről lefogja beszélni, így az egész dugadól, meg nem szabadulhat. — A nő, anyósának, kivel együtt lakik, mutatja a levelet, egyttal tanakodnak mitévők legyenek, mégis jó volna a jegyzőnek megmutatni a levelet, mit szól hozzá, legalább mint okos ember felvilágosítást adhat, de mégsem mutatják meg, mert elronthatja az egész dolgot, és így minden eljárás és költség hasztalan lesz; tehát egytt elhatározták, senkinek nem szólni semmit, hanem szépen a kívánt összeggel, mindketten felmennek Pestre; — fel is mentek, s a muzeumot kérdezősködés után feltalálták, ott a férjt vizgázták, de biz' az feltalálható nem volt, hosszab várakozás után, egy muzeum előtt ácsorgó szegényes kinézésű ember kiderítte őket: kit keresnek? — a nők elmondák Pestre lett jövetelük okát, a kérdező válaszol, hogy nagyon jól tudja és ismeri ügyöket, hanem menjenek csak egy általa megnevezett katonai kórházba, ott van a kit keresnek; a nők a megmutatott kórházhoz menvén, ott a ház előtt az utszán egy elegans öltözötü ur embert találtak, ki is kérdi tőlük: „mi járhatnak vannak?“ ennek is elmondák jövetelük czélját, „hát pénzt hoztak-e?“ — mert én — ugy mond — katonai kórház orvosa vagyok, a férjt én gyógyítom, és már fel is gyógyult, de most nincs itthon, a királylyal vadászatra ment podgyász hordozónak, csak egy pár nap mulva jön vissza, — a pénzt azonban adják csak át, én eszközlöm és biztosíthatom, hogy a vadászat végével a férj is megszabadul, és haza fog menni, legyenek tehát nyugodtan, menjenek most csak haza, és várják otthon az illetőt.“ — A nők a magukkal felvit 80 frtot, a velők beszédbe eredt,

s magát k nek átadva nevezett B haza jötték jött, s csak jegyzőnek midőn látj szépen ki szabadul h — A szeg ránkózó az eset előide egyháznál bizományo kiknek eg sikmoru h

(S. S. 25.) — Kö maniczky Pál volt n lési képvis felléptetni, János — é lötségéről. ban aligha tagh nem rületét, bá balnak vé nek e me is, s mi h tapasztaltu tertius gau — Hym derek vez veldénk eg chin Mári re!

— A g halljuk, v bevézése sági majál multságá testtel!“

— Szeg külmjének tét oly an búskomors életjelt sen segíteni a is kimesze gygykeze

— Váro elragadó s czó-ér, va viz alatt új modernebi géppel rég mikor úgy fatalizmus

— A k városunkb vas 40 k többre is sok gyeng

A „Bék ujdonságok közzötvetés és gyujtog hamis és s tisztes vag gobb idők

Az igaz ni azt: 1. szorosabb hogy nyi egy pártot vallomása csak odáig gár által mellényem fel, melyn tetek, — ösztönözte

Egyébk szék előtt megtudandó Végre: midőn ipar szőrt hang tályt, mel hatatos e nem akar Szarvas

— Uj kiadásába vek jelen

s magát katona-orvosnak kiadott uri embernek átadván, azon biztos reményben, hogy nevezett B. katona férj örökre megszabadul, haza jöttek, de biz a férj mind ez ideig sem jött, s csak most mutatták meg a levelet a jegyzőnek és beszélték el az egész esetet, midőn látják, hogy megvannak csalatva, s szépen ki is derült, hogy a férj nemcsak nem szabadul haza, de Pesten sincs, és nem is volt. — A szegény megcsalotts s pénze után siránkozó szalma özvegy, ezen egész csalási eset előidézőjének, a legközelebbi időben Kétegyháza sorsjegy áruháza miatt tartózkodott bizományosokat tartja, kik nála is voltak, s kiknek egész bizalommal elpanaszlá családi szomorú helyzetét.

(S. S.) Szarvasi újdonságok. (april 25.) — *Közép-beli jelöltül* a reformpárti Podmaniczky Frigyes báró ellenében, Szontágh Pál volt nagylaki (csanádmezei) országgyűlési képviselőt szeretné a párt városunkban felléptetni, s mint hírlík, ez esetben Kollár János — szintén közép-beli — lemondana jelöltségéről. A közép-beliek az óhajából azonban aligha lesz valami, — a mennyiben Szontágh nem szívesen hagyja oda biztosabb körülményt, bárha eddigelő városunkban a közép-belnek vérmesebb kilátásai vannak. Emlegetnek e mellett még két más tükös jelöltet is, s mi hisszük, (mert Szarvason többször tapasztaltuk) hogy inter duos litigantes majd tertius gaudet.

— *Hymen*. Ranczay József kisdédóvodánk derék vezetője a napokban jegyzé el nőneveldénk egyik kellemős nevelőnőjét, Rosztochin Mária kisasszonyt. Áldást e szép frigyre!

— *A gymn. ifjuság majálisa* mint újból halljuk, végkép elejtettet, az iskolai év kora bevégzése miatt. Sajnáljuk, — mert ez ifjusági majális városunk legszebb és legnépesebb mulatsága szokott lenni; — de hát „lassan a testtel“!

— *Székelylő óra*. A katolikus toronyóra külméjének, t. i. a toronynak kopott öltözetét oly annyira megszegyellé, hogy végre is búskomorságba esett, s már közel egy éve életjelt sem akar adni magáról. Jó lenne tán segíteni a dolgon oly formán hogy a torony is kimeszeltetnék, meg az óra is beható gyógykezelés alá vétetnék.

— *Városunk paradicsoma*, a rút nevű, de elragadó szépségű szőlős és gyümölcsös Maczó-ér, vagy is jobban völgy, fele részben víz alatt áll. Ha az illető tulajdonosok kissé modernebb gazdák lennének, egy szivattyúgéppel rég levezethették volna a vizet; de mikor úgy belénk száradt az a bölcs ázsiai fatalizmus!

— *A községi képviselőket jelölő konferencia* városunkban e hó 21-én tartott meg. Szarvas 40 községi képviselővel birand. Talán többre is megünné majd kevés erős, mint sok gyenge fővel.

Nyilatkozat.

A „Békés“ f. é. 2-ik számában szarvasi újdonságok czim alatt egy *sajátságos bűneset közöltetvén*, abban felhozták: hogy lopáson, és gyujtogatáson ért tanoncjom vallomása hamis és személyes boszumu on alapulna azon *tisztes vagyonos* polgár ellenében, kinek régebbi idők óta nyílt ellensége volnék,

Az igazság érdekében tartozom nyilvánítani azt: 1. hogy én azon „tisztes“ polgárral szorosabb viszonyban soha sem állottam, és hogy nyílt ellensége nem vagyok, bár velem egy párton nem állók; 2. Vádolt tanoncjom vallomása a megejtett bírói vizsgálat nyomán csak odáig terjedt, mikint az érdekelt polgár által 10 fnyi jutalom-igérettel csak is mellényem elikkasztására szólítottatott volna fel, melynek belső zsebében irományaim léteztek, — de házam felgyujtására általa nem ösztönöztetett.

Egyébkint tettes tanoncza a kir. törvényszék előtt van, s az ítéletet annak idején megtudandjuk.

Vége: felteszem közlő urról azt, hogy midőn iparomat közlésében szükség nélkül többször hangsúlyozta, — ez által az iparos osztályt, mely édes hazánk anyagi jólétének hathatós előmozdítója, lenézni, lealacsonyítani nem akarta.

Szarvas april 22. 1872.

Klenk József.

— *Uj zeneművek*. *Táborszky és Parsch* kiadásában, Pesten a következő új zeneművek jelentek meg.

Zongorára két kézre:

Lefebvre-Wély Op. 54 Les Cloches du Monastere (A zárda harangja.) Nocturne 50 kr. *Liszt Ferencz*. Mosonyi gyász menete. 1 ft 20 kr. Rihardt B. Marie. Nocturne 50 kr. Riehard B. Am Abend. (Estve) Romanze. 50 kr. *Tisza Aladár* Gyöngyök a magyar nép dalaiból 2-ik füzet. Isten áld meg a magyart. Ne menj rozsám. Télen nyáron Ez az én szeretöm. Repülj fecském. Megérem én. Az alföldön. Szeretnék szántani. 80 kr.

Táncok zongorára két kézre:

Fahrbach Philipp junior 53-ik mű., *Erinerung an Josef Strauss*. Keringő 80 kr. 75-ik mű. „Auf den Fluren“ Mazurpolka 50 kr. 76-ik mű. Lazzi-Polka 50 kr. 77-ik mű. „Die Prinzessin von Trapezunt.“ Induló 60 kr.

Rosenzweig A. Chansonetten-négyes 60 kr. *Seifert A.* 82-ik mű Lach-Polka (gyors) 50 *Strobl H.* Nähmaschinen Polka (rezgő) 50 kr.

Tisza Aladár. Besenyői lakodalmas csárdás 60 kr. Ejnye, ejnye azt a betyár... csárdás 60 kr.

Zongorára négy kézre.

Tisza Aladár. Gyöngyök a magyar nép dalaiból. 2-ik füzet. Isten áld meg a magyart. Ne menj rozsám. Télen nyáron. Ez az én szeretöm. Repülj fecském. Megérem én. Az alföldön. Szeretnék szántani 1 ft. *Tisza Aladár*. A fiatal színházlátogató. Választék, a magyar dalművek legkedveltebb dallamaiból. Két-husár. Kunok. Szép Ilonka 1 ft 20 kr. *Dalok egy énekhangra zongorára kísérettel.*

Ábrányi Kornél. 5 magyar népdal. 1 Csak titokban. 2. Betyár dal. Jaj beh szennyes az a maga kendője...! 3. Beh szomorú ez az élet én nekem...! 4. Betyár dal: Beh sok falut, beh sok várost bejártam! 5. Erdő erdő sűrű erdő árnyában! 1 ft 20 kr. (Ezen eredeti, szép letételű, kedvelt dalok aként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is elő lehet játszani, miután a dallamhangok a zongorarészben is befoglatatnak.)

Az összes itt elősorolt művek tartalmuk tekintetéből is a legnagyobb elterjedésre tartalmak igényt. A tánc-zeneművek mind igen dallamosak és a közkedvességnek örvendenek; kivált Fahrbach szerzeménye bármely Strauss-féle nemű szerzeménnyel kiállják a versenyt. *Fahrbachnak* „Auf den Fluren“ című polka mazurkája az ideai farsang báljain feltűnést okozott s ép úgy dallamossága mint táncra gerjesztő hatásossága miatt Pesten úgy, mint Bécsben csak nem minden este közkívánatra 3—4-szer játszottat.

Gazdászati, ipar és kereskedelem.

A békésmegyei gazd. egyletre eddig lassan folynak be az aláírások. A beérkezettek nagyrészt új neveket, a mi az egylet jó hírnevéről kifelé tesz tanúságot. Ellenben feltűnő, hogy épen azok nevei, kiket az egylet törzs-pártolói közé szoktunk sorolni, még eddig aláírásukat benem küldték. E körülmény szövetkezve azon másikkal, mely szerint az egyletnek egész alakulási mivelete a postai közlekedésre lett fektetve, azon aggodalmat látszik igazolni, miszerint a posták és a községek levélhordói a némely helyre 200 darabban érkezett felhívásokat pontosan kinem osztották, vagy viszont az aláírásokat a titkári hivatalhoz vissza nem juttatták. E bajnak kezdetben elejét veendő s hogy mindenki a mulasztás okát láthassa és azt helyrehothassa, közöljük: 1. azok névsorát, kik az egyletbe lépésre a központból megyénkben felszólítottak és 2-or azokat, kiknek aláírása a titkári hivatalba beérkezett.

A békésmegyei gazd. egylet 1872-iki újjáalakulása alkalmával belépésre felszólítottak névsora.

I. Csabán. Sztraka Gy., Mokry Sámuel, Nagy Ant., Omaszta Szil., Dr. Stiaszny J., Félix Ák., Hüke Józ., Fábry Ján., Freund Zsigm., Uhrinyi And., Kemény Mih., Jánovszky Gy., Csorba Mih., Omaszta Guszt., Mudrony Sám., Stark Józ., Sztraka Ernő, Bartók László, Sóhár Kálm., Szemián Sámuel, Uhrinyi Istv., Bartók Istv., Rimler Pál, Dr. Molnár Antal, Badics Elek, Fábry Károly, Kubek, Launer Kár., Petrovits Samu, Áchim Pál, Áchim Ján., Fikker L., Urszinyi János, Áchim L. Ján., Áchim Gy., Áchim András, Bajcsi Ján., Bakos János, Botyánszky János, Drjenovszky Gy., Grósz Ig., Gajdác János, Gálík And., Gortók Máté, Harsányi Rudolf,

Hoffmann Sal., Hamza Sám., Jantyk Mihály, Koczsky Máté, ifj. Kliment Ján., Kliment A. György, Kliment Z. György, Kliment Z. János, Kesjár Jacsánszky And., Kliment Mih., Kesjár Pál, Lévy Zsigmond, Lévy Márton, Laczó And., Likerecz Gy., Laczó Márk, Miklya Z. And., Mária János, Mária Ad., Mária Pál, Milyó Máté, Id. Ondrovitzky Sámuel, Patay And., Patay Ján., Povázsay András, Patay Mih., Ruskay And., Szegedi Pál, Sipitzky Koláritzky János, Zahoran Gy., Zahoran Pál, Zeiler Máté, Zeiler Ferd., Zeiler Kár., Jeney Mihály, Jeney Pál, Zsilinszky Gy., Zsiták Ján., Zsiták And., Zelenyanszky Gy. Áchim Máté. Áchim Mih. Zsiros Andr., Zsilinszky Mih. Lipták Lukács Ján., Takács Sámuel, Botyánszky György, Bohus Monyis János, Lipcsei György, Onody János, Laurinyecz Gy., Kvasz György, Kovács Szeg. Adám, Laurinyecz Mih., Kliment Szíró János.

II. Gyulán. Kertay Zsigmond, Szakál Lajos, Farkas Zsigmond, Fábry Márk., Ambrus Lajos, Szigethy Lajos, Szabó Sándor, Pain Antal, Ferentzy Al., Czégényi István, Szánthó Alajos, Fellner Manó, Erkel János, Major József, Kéblóvszky Lajos, Moldovány Gyula, Góg Pál, Hoffmann József, Kern József, Dessewffy Ede, Sánta Gábor, Murvai András, Bogár Lázár, Cséfy Mihály, Illich András, Pusztai Adám, Ormos János, B. Drechsel Alajos, Biszterszky Gyula, Kis Mih., Boros István, Dr Kovács István, ifj. Mikutza Gy., Metz Józ., Nagy Károly, Prág Albin, Rosenthal Márton, Schriffert Bonaventura, Szabados Ant., Végh József, Dániel Pál, Fónagy Kár., Neumann Józ., Illés Józ., Seres József, Petik Ambrus, ifj. Mogyorósi Ján., Gréc János, Ruzs Mikl., Zöldy János, Japport Simon, Hoffmann Alajos, Pflaum István, Ladics György, Papp Mihály, Biró Pál, Endreffy K., Néuedy Fer., Oláh György, Kertész András, Fábrián János, Popovits Jusztin, Mundruczó Mih., Czoldán János, Tulkán Mojsza, Ilovits Szilárd, Nyikora Mih., Styir György, Jancovits P., Dobay J., Reisner Ign., Moldoványi Alaj, Czingulsky J., Bekker Ant. Tüköry Ist., Ufferbach Ant., Szabados Józ., Nagy M., Szabó Pál, Moldovány Ist., Csomós M., Sz. Kis Máté, Follmann Ferencz, Ludvig József, Szilágyi Ist., Belezna Pét., Demkó József, Molnár Ján., Herodek Lipót, Neumann Ján., Aleser Ján., ifj. Popp Józ., Vresitz József, Dáskál Dávid, Körösladányi Gáb., Nika D., Kaisch Ant., A. Schriffert Máté, Daniel Ján., Wittmann Frig., Knaifel Ján., Kratochvill Jós., Kálmán Zsigmond.

III. Kétegyházaán. Kétegyháza községe, Budiács Ist., Tyeluk Tamás, Sztán György, Tyeluk György.

IV. O- és Uj-Kigyós. Kopesák Pét., Rázel Ist., Göndöcs Ben., Wieland Kár., Molnár Gy., Czédly Máté., Ulbert Mih., Mánásy Józ., Darida Illés, Somogyi József, Csatlós Imre, Becsei Mih., Csatlós Pál, Löffler Abr., Pándy Ist., Nagy Ján., Czernus Ad., Tóth Pét., Bánfi Fer., Szabó M. Józ., Nator Ján., Vartus Lázár, Csatlós János, Czernus Andr., Csatlós Andr., Löffler Mór, Hüskell István, Dudás József, Csatlós Fer., Szabó Alb. Józ., Öz. Hódi Mih., Darida Andr., Lévy Mih., Bajusz Ján., Rázel József, Harangozó János, Szabó M. And., Gyömbér József, Nagy Pál, Molnár Mih., Bacsa Fer., ifj. Nagy A., Nyári Illés, Szabó Rókus, Domokos Józ., Bacsa Gásp., Becsei Máté, Bacsa Józ., Békési J., Bánfi György, Mester István, Bajusz Mihály. (Folytatása következik.)

— *A földmívelés-, ipar és kereskedelemügyi ministerium* az elmúlt évihez hasonló levelezési lapoknak az ország összes törvényhatóságaihoz és gazdasági egyleteihez történt szétküldése által intézkedett az iránt, hogy a termények folyó évi állapotáról s ebből folyólag az aratási kilátásról hozzávetőleges tájékoztatást nyújtsanak az érdekelt községeknek. A tudósítások beérkezéssel az eredmény azonnal közhírré tétetik.

— *Uj postaszerezés Németországgal*. Ary Ödön miniszteri tanácsos, mint a magyar kormány megbízottja, az osztrák kormány egy meghatalmazottjával kezelebb Berlinbe utaznak, hogy az új viszonyok közé lépett német birodalommal új postaszerezést kössenek; az új szerződés egyébiránt nem fog lényegesen különbözni az 1867-iktől, csak a két kros levelezési lapok használhatóságát fogja kormányunk bir szerint sürgetni.

— *Postajáratí abrosz*. A hivatalos lap arról értesít, hogy a központi irodában összeállított „postajáratí abrosz“, mely magában foglalja a Magyarországi és társországi területén közlekedő, s a határos országok egyes részeibe is átvonuló postajáratok és vasutak ez idő szerinti menetrendét és a gőzhajó-összeköttetéseket, — közelebb új kiadásban jelent meg. Ára egy ily, 9 lbból álló postajáratí abrosznak egy (1) frt s a vételár lefizetése mellett valamennyi honi postagazgatásnál megszerezhető.

— *A magyar földbirtokosok hitelegletének* alapszabályai már elkészültek. Más hitelegyletek alapszabályaitól lényegben abban különböznek, hogy megyénként hitelegleti albizottságok alakítását rendelik el a tagok egyetemes szavazatossága alapján, és kimondják, hogy az egy tagnak engedélyezhető hitel összeg a 10,000 frtot tul nem haladhatja.

— *Egy pénzkérdés*. A magyar osztrák arany- és ezüst pénzek sajtáságos balsorsban részesülnek. A belforgalomban tudvalevőleg színét sem látjuk sem aranynak, sem ezüstnek s a nagy mennyiségben vert ércpénzek földadata leginkább az volt, hogy külföldi kötelezettségeinket fedezze; de a külföldön meg a mi arany és ezüst pénzünk nem kell senkinek. A magyar és osztrák 10 és 20 frankos aranyokat, bár teljesen egyértékűek a francziával, a külföldi pénzpiacz nem fogadják el s most az ezüst pénzek is hasonló sorsban részesülnek. Az ezüst forintoknak ugyanis eddig legnagyobb forgalmi terök Németországban volt; tavál azonban Északnémetországban megszüntették ezüst pénzeink fizetőképességét s az ott volt nagy tömeg ezüst forintot Délnémetországba vándorolt. Most pedig itt sem fogadják el többé hivatalos fizetéseknel s így vissza kell vándorolniok hozzánk; de miután mi papirpénzgyártásunk mellett a közforgalomban nem vehetjük hasznát az ércpénzeknek, kérdés, miként és hol fognak ezek elhelyezést találni.

A „Békés-Csabai Népbank“ első negyed évi forgalmának kimutatása 1872-ben.

Bevétel.	
Egyenleg áttétel a múlt évről	9110.02
Takarékbetéteiből	98855.51
Bankváltókból	395213.—
Zálogkölesönből	29765.—
Jelzálogból	4225.—
Kamatokból	7789.65
Ügyleti díjból	2531.79
Üzletkölségből	2880.84
Tartalék alapból	10.50
Szelvényzámlából	90.—
Kölcson számlából	43150.—
Összesen	590621.31

Kiadás.

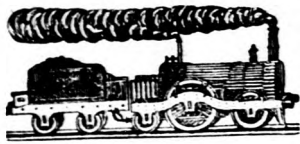
Takarékbetétre	73008.62
Bankváltókra	437238.—
Zálogkölesőre	28958.—
Kamatra	3381.06
Üzletkölségre	1432.42
Folyó számlára	1482.20
Értékpapírra	410.—
Kölcson számlára	23850.—
Igazgatói tisztelet-díjra	2200.98
1871. évi osztalékra	12950.—
Pénztárkésztel 1872. Mart. 31-én	5710.03
Összesen	590621.31

B. Csabán 1872. apr. 1-én
Launer Károly
könyvvezető.

Hetivásári tudósítás.

Gyula, april 26. Hetivásárunkon csekélysege mellett a múlt és most két heti árákhoz képest az árák kissé emelkedtek. Búza 10, 11, 12 ft. — Rozsosbúza 8—9 ft. — Kukorica 7.50, 8, 8.50. — Arpa 5—5.60. — Zab 4—4.20. — Kendermag 4—4.40. — Széna egy kocsi a teherhez képest 8—10—12 ft. — Ólfa 12—14 ft. — Nád 24—25 ft 100 kéve. — Sertés 3 éves 60—65 ft.

Nyílt-tér.
IFJ. LEOPOLD I.
fehérsütő Gyulán
a volt „Emerich“-féle házban levő sütő készleteket átvéve
naponként kétszer
friss süteménnyel
szolgál, ugymint reggel és délután. —
A kenyérsütés szinte délelőtt 9—12, délután 2—6 óráig eszközöltetik.

Vasuti menetrend.

Nagyvárad — Eszék.

Nagyvárad indul 5 ó. 5 p. d. u., 7 ó. 55 p. reggel.
Szalonta indul 6 ó. 23 p. este, 10 ó. 18 p. d. e.
Sarkád indul 7 ó. 4 p. este, 11 ó. 27 p. d. e.
Gyula indul 7 ó. 34 p. este, 12 ó. 38 p. d. u.

Csaba érkezik 8 ó. 1 p. este, 1 ó. 13 p. d. u., ind.
8 ó. 41 p. este, 4 ó. 10 p. reggel.
Oroszáza indul 9 ó. 45 p. este, 6 ó. 25 p. reggel.
H.-M.-Vásárhely indul 10 ó. 44 p. éjjel, 8 ó. 16 p. reg.
Szeged érkezik 11 ó. 29 p. éjjel, 9 ó. 16 p. d. e. ind.
3 ó. 24 p. reggel, 2 ó. 10 p. d. u.
Szabadka indul 5 ó. 1 p. reggel, 4 ó. 36 p. d. u.
Zombor indul 7 ó. 14 p. reggel, 7 ó. 29 p. este.
Gombos-Bogojeva érkezik 8 ó. 24 p. reggel, 8 ó. 46 p. este.
Eszék érkezik 10 ó. 46 p. d. u., 11 ó. 14 p. éjjel.

Eszék — Nagyvárad.

Eszék indul 4 ó. d. u., 3 ó. reggel.
Gombos-Bogojeva indulás 6 ó. 19 p. este, 5 ó. 30 p. reggel.

Zombor indul 7 ó. 39 p. este, 7 ó. 4 p. reg.
Szabadka 9 ó. 54 p. este, 10 ó. 16 p. d. e.
Szeged érkezik 11 ó. 19 p. éjjel, 12 ó. dél, indul 3 ó. 34 p. reggel, 5 ó. 15 p. d. u.
H.-M.-Vásárhely indul 4 ó. 34 p. reg., 6 ó. 53 p. est.
Oroszáza 5 ó. 46 p. reg., 8 ó. 43 p. este.
Csaba érkezik 7 ó. reg., 10 ó. 17 p. éjjel, indul 7 ó. 40 p. reggel, 2 ó. 45 p. d. u.
Gyula indul 8 ó. 20 p. reg., 3 ó. 45 p. d. u.
Sarkád indul 8 ó. 52 p. reg., 4 ó. 56 p. d. u.
Szalonta indul 9 ó. 39 p. d. e., 6 ó. 13 p. este.
Nagyvárad érkezik 11 ó. d. e., 8 ó. este.

Pest — Arad — Temesvár.

Pest indul 7 ó. 30 p. reggel, 6 ó. 5 p. este.
Czegléd indul 10 ó. 18 p. reggel, 9 ó. 5 p. este.
Szolnok indul 11 ó. 7 p. d. e., 10 ó. 37 p. éjjel.

Csaba indul 2 ó. 1 p. d. u., 3 ó. 30 p. reggel.
Arad érkezik 3 ó. 42 p. d. u., 6 ó. 4 p. reggel, indul 4 ó. 5 p. d. u., 6 ó. 24 p. reg.
Temesvár érkezik 7 ó. 27 p. este, 8 ó. 59 p. reg.

Temesvár — Arad — Pest.

Temesvár indul 8 ó. reggel, 5 ó. 30 p. d. u.
Arad érkezik 11 ó. 52 p. d. e., 8 ó. 40 p. este.
indul 12 ó. 25 p. d. u., 9 ó. 4 p. este.
Csaba indul 2 ó. 10 p. d. u., 11 ó. 41 p. éjjel.
Szolnok indul 5 ó. 1 p. d. u., 4 ó. 17 p. reggel.
Czegléd érkezik 5 ó. 47 p. este, 5 ó. 36 p. reggel.
Pest érkezik 8 ó. 37 p. este, 8 ó. 43 p. reggel.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

HIRDETÉSEK.

Külföldről történt visszatérésem után helyben, szülőföldemen telepedvén meg, az ott üzletemben szerzett tapasztalásokat legtöbb törekvésem leendő itt is hasznosítani. — Ennélfogva ajánlom magamat a magas uraságok és n. érd. közönségnek

11) építészeti famunkák 2-6

elkészítésére, biztosítva mindenkit, ki e tekintetben bizalmával megtisztelt, hogy leendő vállalataim, méltányos árszabály mellett kiváló gonddal leendnek elkészítve, mert legfőbb törekvésem leendő mindenki megalégedését kiérdemelni, miért is kegyes pártolást kérve, vagyok legnagyobb tisztelettel

Gyulán, aprílhó 1872.

Lakásom: Pöller András kéményseprő urnál.

Liesmann Bálint ácsmeister.

12)

GRÜNFELD MÓR 2-3

czipész Gyulán

üzlethelyiségét a templom épületéből a főutcán épült ifj. **Mogyoróssy János** urnak új házába

tévén által, — azt mindenki becses figyelmébe ajánlja ugy

kész munkában,

mint a

megrendeltnek

gyors, pontos és szilárd elkészítésében, méltányos áron, a miért is kegyes pártfogásért esd.

10 darab

békésmegyei takarékpénztári részvény eladó.

Értekezhetni Alcsér János kereskedésében Gyulán.

9)

3-3

10)

!!Jutányos végeladás!! 2-3

Egész tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy átköltözés végett

dísz, norinbergi és rövid-árú üzletünkben végeladást

tetemesen leszállított áron eszközünk, kérjük ennélfogva az alkalmat megragadni és bennünket minél számosabb látogatással szerencsételni.

Együttal ajánljuk kereskedésünkben nagy készletünket mindentéle **czipőkkel** hölgyek, urak és gyermekek számára igen jutányos áron.

SILBERSTEIN TESTVÉREK.

Alólírott ajánlja magát a n. érd. közönségnek mindenféle

réz műves munkák

ugymint:

házi szivattyúk,

16) **mosó-gépek 1-2**

stb. elkészítésére; továbbá

mosó- és takaré-üstök

mindenkor készen kaphatók.

Dandé Mihály

réz műves Gyulán

Burda-féle ház 390. sz. a.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönséget és tisztelt utasokat tudósítani, hogy

GYULÁN

17) a „Fekete Sas“-hoz 1-3
czimzett

vendégfogadómát és kávéházamat,

ugyszinte vendégszobáimat a házhoz építés által, tisztelt vendégeim kényelmére ujonnan felszereltem.

Jó étkek és tiszta italok pontos kiszolgáltatással jutányos árak mellett mindenkor kaphatók.

Tisztelettel
Molnár János
szálloda tulajdonos.

EISLER LIPÓT

aranyműves Gyulán

üzletét eddigi helyiségéből

a Prág-ház

Steinfeld-féle boltjába

teszi át, és azt figyelmébe

ajánlja a t. cz. közönségnek.

14)

2-3

KERT-MEGNYITÁS.

A „Magyar királyhoz“ címzett szálloda

18) **GYULÁN**

mai napon e hó 28-án nyitja meg udvarán levő

kert-helyiséget,

a hol is mindenkor jég hideg ser, tormás virstli, borok és egyéb ételek kitünő minőségben kaphatók.

☞ **Pénteken hal-paprikás.** ☞

☞ **Mindennap reggel pörkölt hús.** ☞

HERODEK LIPÓT

szálloda tulajdonos.

GROSZ és STEINER

(aradi út, özv Králmné házában)

első és legnagyobb fa-raktárában

6)

mindennemű

4-5

gőzfűrészelt épület- és tűzifa

a legjutányosabb áron kapható.

Németi Károly és Páskuj József

Gyulán, piacz-tér Popp József úr házában

férfi-ruha üzletükben

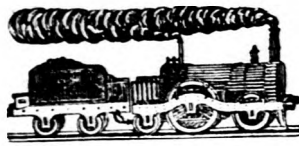
az igényeknek megfelelő nagy választékban mindentéle

8)

SZÖVETEKET

3-3

tartanak, és azokból a kívánt időre gyorsan és méltányos áron megrendeléseket teljesítenek, kezeskedve csinos és szilárd munkáról.

Vasuti menetrend.

Nagyvárad — Eszék.

Nagyvárad indul 5 ó. 5 p. d. u., 7 ó. 55 p. reggel.
Szalonta indul 6 ó. 23 p. este, 10 ó. 18 p. d. e.
Sarkad indul 7 ó. 4 p. este, 11 ó. 27 p. d. e.
Gyula indul 7 ó. 34 p. este, 12 ó. 38 p. d. u.

Csaba érkezik 8 ó. 1 p. este, 1 ó. 13 p. d. u., ind.
8 ó. 41 p. este, 4 ó. 10 p. reggel.
Oroszáza indul 9 ó. 45 p. este, 6 ó. 25 p. reggel.
H.-M.-Vásárhely indul 10 ó. 44 p. éjjel, 8 ó. 16 p. reg.
Szeged érkezik 11 ó. 29 p. éjjel, 9 ó. 16 p. d. e. ind.
3 ó. 24 p. reggel, 2 ó. 10 p. d. u.
Szabadka indul 5 ó. 1 p. reggel, 4 ó. 36 p. d. u.
Zombor indul 7 ó. 14 p. reggel, 7 ó. 29 p. este.
Gombos-Bogojeva érkezik 8 ó. 24 p. reggel, 8 ó. 46
p. este.
Eszék érkezik 10 ó. 46 p. d. u., 11 ó. 14 p. éjjel.

Eszék — Nagyvárad.

Eszék indul 4 ó. d. u., 3 ó. reggel.
Gombos-Bogojeva indulás 6 ó. 19 p. este, 5 ó. 30
p. reggel.

Zombor indul 7 ó. 39 p. este, 7 ó. 4 p. reg.
Szabadka 9 ó. 54 p. este, 10 ó. 16 p. d. e.
Szeged érkezik 11 ó. 19 p. éjjel, 12 ó. dél, indul 3
ó. 34 p. reggel, 5 ó. 15 p. d. u.
H.-M.-Vásárhely indul 4 ó. 34 p. reg., 6 ó. 53 p. est
Oroszáza 5 ó. 46 p. reg., 8 ó. 43 p. este.
Csaba érkezik 7 ó. reg., 10 ó. 17 p. éjjel, indul 7
ó. 40 p. reggel, 2 ó. 45 p. d. u.
Gyula indul 8 ó. 20 p. reg., 3 ó. 45 p. d. u.
Sarkad indul 8 ó. 52 p. reg., 4 ó. 56 p. d. u.
Szalonta indul 9 ó. 39 p. d. e., 6 ó. 13 p. este.
Nagyvárad érkezik 11 ó. d. e., 8 ó. este.

Pest — Arad — Temesvár.

Pest indul 7 ó. 30 p. reggel, 6 ó. 5 p. este.
Cegléd indul 10 ó. 18 p. reggel, 9 ó. 5 p. este.
Szolnok indul 11 ó. 7 p. d. e., 10 ó. 37 p. éjjel.

Csaba indul 2 ó. 1 p. d. u., 3 ó. 30 p. reggel.
Arad érkezik 3 ó. 42 p. d. u., 6 ó. 4 p. reggel, in-
dul 4 ó. 5 p. d. u., 6 ó. 24 p. reg.
Temesvár érkezik 7 ó. 27 p. este, 8 ó. 59 p. reg.

Temesvár — Arad — Pest.

Temesvár indul 8 ó. reggel, 5 ó. 30 p. d. u.
Arad érkezik 11 ó. 52 p. d. e., 8 ó. 40 p. este.
indul 12 ó. 25 p. d. u., 9 ó. 4 p. este.
Csaba indul 2 ó. 10 p. d. u., 11 ó. 41 p. éjjel.
Szolnok indul 5 ó. 1 p. d. u., 4 ó. 17 p. reggel.
Cegléd érkezik 5 ó. 47 p. este, 5 ó. 36 p. reggel.
Pest érkezik 8 ó. 37 p. este, 8 ó. 43 p. reggel.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

HIRDETÉSEK.

Külföldről történt visszatérésem után helyben, szülőföldemen teleped-
vén meg, az ott üzletemben szerzett tapasztalásokat legfőbb törekvésem
leendő itt is hasznosítani. — Ennélfogva ajánlom magamat a magas ura-
ságok és n. érd. közönségnek

11) építészeti famunkák 2-6

elkészítésére, biztosítva mindenkit, ki e tekintetben bizalmával megtisztel,
hogy leendő vállalataim, méltányos árszabály mellett kiváló gonddal le-
endnek elkészítve, mert legfőbb törekvésem leendő mindenki meglegedé-
sét kiérdemelni, miért is kegyes pártolást kérve, vagyok legnagyobb tisz-
telettel

Gyulán, ápril 6 1872.

Lakásom: Pöller András kéményseprő
urnál.

Licsmann Bálint
ácsmester.

12) GRÜNFELD MÓR 2-3

czipész Gyulán

üzlethelyiségét a templom épületéből a fűtőházán épült

ifj. Mogyoróssy János urnak új házába

tévén által, — azt mindenki becses figyelmébe ajánlja ugy

kész munkában,

mint a

megrendeltnek

gyors, pontos és szilárd elkészítésében, méltányos áron, a miért is ke-
gyes pártfogásért esd.

10 darab

békésmegyei takarék
pénztári rész-
vény eladó.

Értekezhetni Alcsér János keres-
kedésében Gyulán.

9) 3-3

10) !!Jutányos végeladás!! 2-3

Egész tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy átköltözés végett

dísz, norinbergi és rövid-árú üzletünkben
végeladást

tetemesen leszállított áron eszközünk, kérjük ennélfogva az alkalmat
megragadni és bennünket minél számosabb látogatással szerencsételni.

Együttal ajánljuk kereskedésünkben nagy készletünket mindenfé-
le czipőkkel hölgyek, urak és gyermekek számára igen jutányos áron.

SILBERSTEIN TESTVÉREK.

Alólirott ajánlja magát a n. érd.
közönségnek mindenféle

rézműves munkák

ugymint:

házi szivattyúk,

16) mosó-gépek 1-2

stb. elkészítésére; továbbá

mosó- és takarékos-üstök

mindenkor készen kaphatók.

Dandé Mihály

rézműves Gyulán

Burda-féle ház 390. sz. a.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönséget és tisz-
telt utasokat tudósítani, hogy

GYULÁN

17) a „Fekete Sas“-hoz 1-3
czimzett

vendégfogadómát és kávéházamat,

ugyszintén vendégszobáimat a házhoz építés ál-
tal, tisztelt vendégeim kényelmére ujonnan fel-
szereltem.

Jó étkek és tiszta italok pontos kiszolgál-
tatással jutányos árak mellett mindenkor
kaphatók.

Tisztelettel

Molnár János
szálloda tulajdonos.

EISLER LIPÓT

aranyműves Gyulán

üzletét eddigi helyiségéből

a Prág-ház

Steinfeld-féle boltjába

teszi át, és azt figyelmébe

ajánlja a t. cz. közönségnek.

14) 2-3

KERT-MEGNYITÁS.

A „Magyar királyhoz“ címzett szálloda

18) **GYULÁN**

mai napon e hó 28-án nyitja meg udvarán levő

kert-helyiséget,

a hol is mindenkor jég hideg ser, tormás virstli,
borok és egyéb ételek kitűnő minőségben kap-
hatók.

Pénteken hal-paprikás.

Mindennap reggel pörkölt hús.

HERODEK LIPÓT

szálloda tulajdonos.

GROSZ és STEINER

(aradi út, özv. Králmné házában)

első és legnagyobb fa-raktárában

6) mindennemű 4-5

gőzfűrészelt épület- és tűzifa

a legjutányosabb áron kapható.

Németi Károly és Paskuj József

Gyulán, piacz-tér Popp József úr házában

férfi-ruha üzletükben

az igényeknek megfelelő nagy választékban mindentéle

8) **SZÖVETEKET** 3-3

tartanak, és azokból a kívánt időre gyorsan és méltányos áron

megrendeléseket teljesítenek, kezeskedve csinos és szilárd

munkáról.